

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

II. Doba državnega absolutizma in centralizacije

Od Ferdinanda II. do Leopolda II. (1619-1792)

7. Šolstvo pred Marijo Terezijo. Ustanovitev ljudske šole

Tudi v Trstu je bilo več nemških zasebnih šol. Okoli 1. 1600. se je tja preselil učitelj Ludovik Mordax iz Ljubljane. Sredi 18. stoletja so našli v Trstu celo 17 nemških šol s 514 učenci — Na deželi pa po vsem Primorju o kaki redni šoli ni bilo sledu. Okoli 1. 1750, je umrl na Goriškem neki Boštjan Liebenhaus in v svoji oporoki volil nekaj denarja za nameščenega stalnega učitelja v Batujah ter dostavil, da veljajo volilo za Černico, ako bi se v Batujah delale ovire. Glavni dedič pa ni hotel izpolniti volje pokojnikove, temveč je ponudil le 600 goldinarjev za popravilo črniške cerkve, češ da bi bila šola v Batujah odveč, ker je tam samo 40 hiš, v katerih stanujejo kmetje.

Ti pa rabijo svoje otroke za pastirje in bi jih nikdar ne pošiljali v šolo. Tudi batujška srenja je izjavila, da bi ji bila ena maša na teden za rajne sorodnike ljubša nego šola. Glavna ovira napredku šolstva je bila tudi tu, ker ljudje niso poznali druge šole kakor nemško, oziroma italijansko. Obe pa ste se jim zdeli za navadno kmečko ljudstvo nepotrebni.

Do srede 18. stoletja je veljala šola za cerkveno potrebo, za katero se država navadno ni brigala. Le skrb za pravovernost učiteljev je v 16. stoletju povzročila, da so avstrijski vladarji izdali nekaj odlokov, ki so ukazali obnovo katoliških šol, prepovedali pouk luteranskim učiteljem ali obisk inozemskih učilišč. Šele doba "prosvetljenega absolutizma" se je začela zanimati za ljudsko izobrazbo.

Nešteto krat se izza časov Marije Terezije ponavljajo terjate, da je treba seznaniti podanike s "pristnimi" pojmi o njihovi dolžnosti Boga in države, pomagati jim, da bodo živeli kretnjeje, da bodo marljivejši in imovitejši, in tako lažje plačevali davke. Posebno zadnji namen je značilen za tedanje avstrijske državnike, ki so hoteli z gmetno in duševno povzdigo ljudstva pred vsem pomagati državnim bagajni. Prvi korak v novi smeri je bil ta, da je vlada poizvedovala, kje so šole, kakšne učitelje imajo in kakšna je denarna podlaga. Ta prva preiskovanja so se pričela že okoli 1. 1750. in se zaradi sedemletne vojne zategnila celo v naslednje desetletje.

Pomenljiva so zlasti zato, ker so podala vladi pristno sliko tedanjega šolstva. Leta 1770. (28. sept.) je potem izdala cesarica Marija Terezija naredbo, ki naj bi določila razmerje šolstva in učiteljstva do cerkve, rekoč: "Moja volja je bila in je ta, da so cerkovniki in učitelji, ako opravljajo oba posla hkrati, kot cerkovniki edino odvisni od duhovščine in njeje podložni; šolstvo pa je in ostane državna stvar (politicum)."

S tem načelom se je mahoma podražilo vesoljno šolstvo. Država je prevzela skrb za ljudsko vzgojo, seveda po načelih prosvetljenega absolutizma. Dve leti pozneje (1772.) je izšel odlok, s katerim je pozvala cesarica notranjeavstrijski gubernij, naj se z vso vmeno loti izboljšanja šolstva v vseh deželah. Najprej naj ustanovi "normalke" po zgledu dunajske normalke, potem vzgoji dobre

JOŽE GRDINA:

PO VZHODU IN ZAPADU

Nova zadrega. Pri aremiškem konzulu. Na Oljsko goro. V cerkvi Očenaša. Slovenski očenaš. V spomin slovenskim romarjem.

(Nadaljevanje)

Mrak je legal na Betanijo, ko sem se poslovil od tega Gospodu tako ljubega kraja ter se vrnil v Jeruzalem. Gostje, ki so stanovali v kolegiju so bili že pri večerji; tako sem še nekam prav prišel in ne preveč mudil. Sicer so mi pa prav radi oprstili to in pozneje še kako podobno zamudo, ker včasih le tako nanese, da človek pri najboljši volji ne more biti točen. Pri večerji so bili trije duhovniki: eden Amerikanec, drugi Belgijec, tretji pa hišni kaplan g. Sounen, rodom Nemeč z Bavarskega, zelo dober in preudaren mož, ki me je med večerje vprašal, kako sem kaj zadovoljen v Jeruzalemu in kako mi je ugajalo v Betlehemu? Ni vse to sem z velikim zadovoljstvom odgovarjal, da izborno kajti kaj takega resnično nisem pričakoval; zato v prvi vrsti hvala Bogu, pa tako veliki gostoljubnosti v Schmidts College, kjer sem kakor doma.

Pa me vpraša Amerikanec: "Kam ste pa namenjeni potem, ko boste tukaj končali?"

"Potem? No, potem pa grem v Izrael."

"V Izrael mislite iti? Tja bo pa težavno priti," pravi Amerikanec, pa vpraša dalje: "No in potem?"

"Potem grem pa v Egipt."

"Kaj, v Egipt? Iz Izraela v Egipt?" se zavzame Amerikanec ter mi enostavno odvrne, da je potovanje iz Izraela v Egipt nemogoče. Iz Jordanije v Egipt da, iz Izraela pa ne.

"Saj imam že egiptsko vizo, ki sem jo dobil še v Ameriki."

"Jo lahko imate," mi odvrne Amerikanec, "ampak vam vse nič ne pomaga."

V Ameriki so mi povedali, da egiptski konzul da vizo na potni list, pa čeprav je tam že izraelska viza; zato jaz smatram, da ne more biti ovir."

"Kdor vam je to povedal, vas je napačno poučil, kajti ravno Egipt je najbolj nasproten Izraelu," mi razlaga Amerikanec ter mi svetuje, naj se odločim, ali za Izrael ali za Egipt, kajti oboje ne bo šlo. "Meni verujte!" pravi, "če ne, boste razočarani!"

Nova neprijetnost za me. Da ne bi šel v Izrael, na to še mislil nisem; tja pojdem, če tudi so zapreke pa razne ovire; ampak, da ne bi šel potem tudi v Egipt, kakor sem si napravil v načrtu; s to mislijo se pa nikakor nisem mogel sprizajziti. Toda končno, če že res moram izbirati med Izraelom in Egiptom, potem seve ostanem samo pri Izraelu. Žal pa mi je bilo, če ne bom mogel v Egipt.

G. Sounen, ki je ves čas poslušal ter videl v kakšnem neprijetnem položaju se nahajam, pravi dobrodušno: "Veste kaj? Pojdite k ameriškemu konzulu, pa se o vsej tej stvari z njim posvetujte. Povejte mu celo zadevo in sem prepričan, da vam bo on najbolj vedel svetovati in pomagati. Vam kot Amerikanu bo to rad storil; le verjemite." Ta nasvet g. Sounena se mi je zdel jako dober. Izkazalo se je, da je bil tudi jako pameten.

Zjutraj, takoj po zajtrku grem v baziliko Božjega groba, potem pa naravnost na ameriški konzulat, ki je bil ne daleč od Schmidts College. V uradu je bil podkonzul g. Alexander S. C. Fuller. Ko se mu predstavim ter se legitimiram s potnim listom, izrazim željo, da bi šel rad od tu tudi v Izrael, toda vize za tja nimam. G. Fuller je dobro vedel, da jo nimam, ker če bi jo imel, ne bi mogel v Jordanijo, pa pravi: "Priti v Izrael, od tukaj je zelo težavno; toda jaz vam bom kljub temu poskrbel dovoljenje za v Izrael. Kdaj pa želite iti tja?"

"Drugi teden v ponedeljek bi šel."

"Ne, v ponedeljek izraelski uradi ne bodo poslovali zaradi praznika Velike noči. Pojdite rajši v torek!"

"No potem pa v torek. Hvala na nasvet. Na to niti mislil nisem."

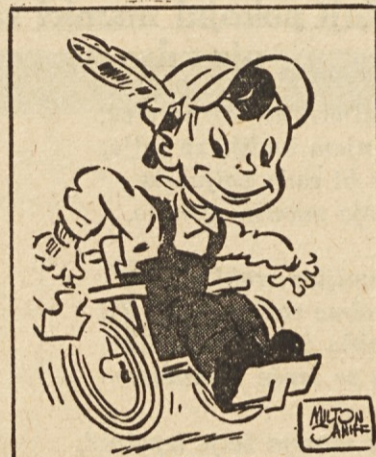
"Potem bi šel pa rad tudi v Egipt."

"V Egipt? Ne, tja pa ne boste mogli. Tisti, ki gre v Izrael, v Egipt ne more. Glede tega so Egiptčani zelo strogi," mi odvrne g. Fuller.

Torej je imel Amerikanec le prav, ko je trdil, da iz Izraela v Egipt ni mogoče iti; nisem pa tega na glas povedal g. Fulleru, ter sem še vedno poskušal, če bi se dalo kako doseči, da grem tudi v Egipt.

"Mi je prav žal!" pravi g. Fuller ter mi enostavno pove, da je nemogoče. Na tihem sem se že vdal v usodo, da opustim obisk Egipta, ter dejal: "Žal, da tega nisem vedel prej. Ko sem v Ameriki dobil egiptsko vizo, mi niso tega nič povedali!"

"Kaj, da že imate egiptsko vizo?" Ko nekaj časa lista potnem listu ter jo najde pravi: "Ker pa že imate vizo in bi šli zelo radi tudi v Egipt, bomo pa napravili drugače: napravil vam bom poseben dokument, tako, da boste lahko potovali tudi v Egipt." Nato prepiše vse podatke iz mojega potnega lista, nekaj stvari še vpraša, ter mi naroči, da mu prinesem dve osebni fotografiji. V torek pred odhodom v Izrael pa naj pridem v njegov urad, da mi izroči vse potrebne dokumente, s katerimi bom neovirano potoval v Izrael in Egipt." Voščil mi je mnogo sreče v Jeruzalemu in vsem mojem potovanju in dodal, če rabim kako pomoč, naj kar k njemu pridem. (Dalje prihodnjic)

"GOOD WILLY" KEEP GOOD WILLY'S WHEELS SPINNING "Good Willy," the merry mascot of Goodwill Industries' handicapped employees asks you to join "Operation Pickup" April 5th-30th. You can support it by gathering no longer needed clothing, furniture, toys and other materials—and calling for a Goodwill collection truck — Henderson 1-8300.

Zenske dobijo delo

Iščemo žensko. Iščemo žensko, da bi bila tovarišica naši materi. Kličite EX 1-3431. (90)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj. Nova hiša, 4 sobni "brick veneer bungalow", dvojna garaža, dovolj, na lepem prostoru. 1870 Idlehurst Drive, blizu Beverly Hills Dr. Odprto v nedeljo od 2 do 6 pop. ali pokličite za setanek.

ROBICH CONSTRUCTION CO. RE 1-6230 (90)

Hiša naprodaj. Hiša s 7 sobami za eno družino je naprodaj na E. 71 St. in Superior Ave. okolici, plinsko gretje, lep vrt. Se lahko takoj vselite. Kličite HE-1-1518 po 4:30 zvečer. (90)

Iščejo stanovanje. Zakonski par z 11-letno hčerko, iščeta 4 sobe z kopalnico, med E. 62 in E. 65 St. Bi sami popravljali. Kličite EN 1-8028. (92)

Hiša naprodaj. 6 sob, v dobrem stanju na 17113 Neff Rd. Lastnik sam prodaja. Kličite KE-1-7332. (90)

NA PRODAJ. Na Chatworth Drive, Beverly Hills, prijazna 6-sobna Colonial hiša, stopnišče v sredini; plinska kurjava, kamin (fireplace) za drva; umivalnica na 1. nadstropju, karpeterana, veranda omrežena, garaža priključena \$23,900. Za podrobnosti vprašajte: KOVAC REALTY 690 E. 185 St. KE 1-5030 (90)

Hiša naprodaj. Na 5915 Dibble Ave., 12 sob, spremenjene v 2 stanovanji, krásno znotraj, velika predelana kuhinja, nov "Vynil plastic" pod v 4 sobah, velika shramba za obleko, velik lot 40x156, dvojna garaža. Kličite EN 1-8310 po 6. uri. (91)

Trgovine naprodaj. Na 1383-85 E. 53 St. Se lahko takoj vselite. Vpraša se na 5371 Stanard Ave. zdolej, zadaj. (93)

Lastnik prodaja. Hiša za 2 družini. Zmerna cena. Oglasite se na 4039 Superior Ave., ali kličite EN 1-1142. (90)

Iščejo stanovanje. Družina s 3 otroci bi rada dobila 5 do 6 sob v St. Clairski okolici. Kličite EN 1-9741 ali se zglasite pri Mustar's Cafe, 5379 St. Clair Ave. (93)

Stanovanje in pohištvo. Zakonska dvojica brez otrok dobi ugoden nakup kompletne spalnice za dva, dalje stanovanjsko sobo ter kuhinjske opreme, vse kakor novo. Kupec ima tudi priliko prevzeti stanovanje s 3 sobami ter kopalnico na Lake Shore Blvd. Telefonirajte ob 6. uri GL 1-2543.

Posestvo naprodaj. St. Lovrenc na Dolenjskem. V bližini kolodvora, glavne ceste in cerkve je naprodaj hiša in gospodarsko poslopje primerne za obrt (gostilno). Orne zemlje in pa gozda je skupaj 5,85 ha. Informacije: Louis Gorc, 1508 Lusher Ave., Elkhart, Ind. (7,14maj)

Stanovanje se odda. Pet sobno neopremljeno stanovanje se odda odraslim ljudem. Plinsko gretje, kopalnica, vroča voda. Na 1114 E. 77 St. (spodaj). Za ogled in dogovor pokličite: RE 2-7762. (91)

Day MI-1-2469 Nite EX-1-5078 Slovenska cvetličarna STARC'S PARK VIEW FLORISTS CVETLICE ZA VSE PRILIKE Naročila po telefonu, po celem svetu J. J. STARC 9320 Kinsman Rd. Cleveland 4, O.

ČE IMATE KURJA OČESA "Mandel Corn Plasters" najboljši odstranjevalec kurjih oces. Pokličite KE 1-0034 in vam pošljemo po pošti. Cena 35 centov. MANDEL DRUG 15702 Waterloo Rd.

St. Clair Hardware 7014 St. Clair Ave. UT 1-0926 LADDIE PUJZDAR JOE VERTOCNIK

IZVRSTNO PIVO - VINO - ŽGANJE in okusen prigrizek Se priporočamo

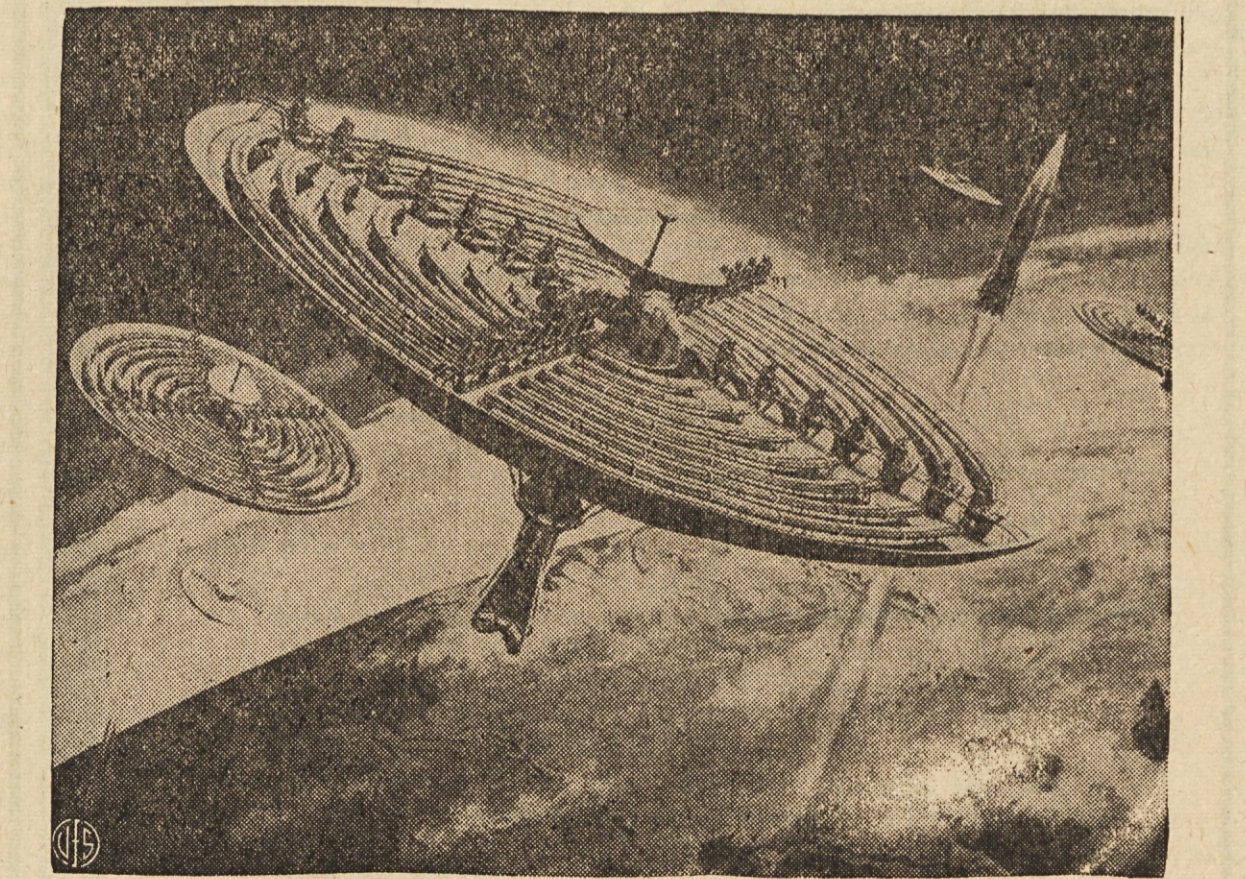
Three Corners Cafe 1144 EAST 71st ST. Frank Baraga, lastnik

CERTIFIED TYPEWRITER SERVICE 1127 East 66th St. Pisalni stroji in seševalni stroji naprodaj v najem in v popravilo Trakovi in carbon papir J. MERHAR Pokličite Henderson 1-9009

ZA DOBRO PLUMBINGO IN GRETJE POKLICITE A. J. Budnick & Co. 6631 St. Clair Ave. PLUMBING and HEATING Business Phone: UT 1-4492 Residence: PO 1-0641

INSURANCE Fire - Windstorm Automobile Za zanesljivo postrežbo se priporoča Daniel Stakich Agentura 815 E. 185 St. KE 1-1934 (Fri.-x)

SLOVENSKA BRIVNICA (BARBERSHOP) 761 East 185th St. GEO. KOVACIĆ in JOHN PETRIĆ lastnika—se priporočata

FARME V VSEMIRJU? — Prehrana človeštva v daljni bodočnosti bo temeljela na hrani, ki jo bodo dajale farme na umetnih mesecih, ki bodo krožili okoli zemlje. Tako pravijo vsaj tehniki. Glavni pridelek teh farm bo neke vrste na vitaminu A in B Logata alga. Meseci bodo imeli obliko, kot jo kaže slika. Na spodnjem delu "krožnik" bodo skladišča, bivališča, shrambe za orodje in pristajališče za vsemirska letala, ki bodo odvažala hrano vsak dan na zemljo. — Sedanji r od tega ne bo doživel, lahko pa o tem sanjari.

(Dalje prihodnjic)

— Srebro je mogoče zvleči v žico, ki je tajša od človeškega lasu.

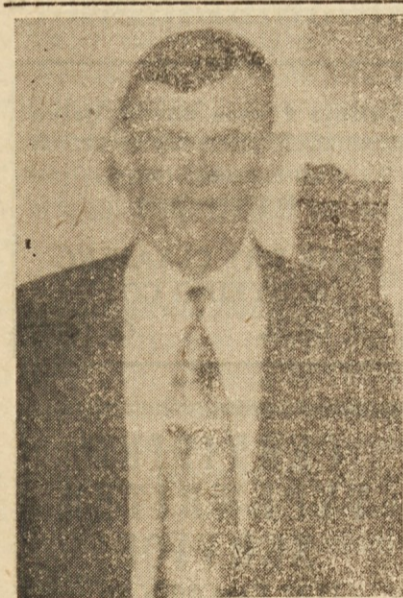

M. Jakopič:

Mati

V zavetišču sv. Jožefa je odzvonil zvonec. Otroci so se vsuli na dvorišče ter se lovili, da je bilo veselje. Nekateri so bili žogo, drugi so navijali in pri tem kričali, da se je slišalo prav do farne cerkve. Zadnji dan zavodskega življenja je danes. — Dan pred velikonočnimi počitnicami. Takoj po malici bodo odšli domov. Danes so razposajeni, da bi jih nihče ne mogel umiriti. Pa saj tega tudi nihče ne poskuša. Samo še nekaj ur in hajd domov! Domov, kjer je toliko lepega in vabečega; domov, da pozabijo za nekaj dni na te stare stene in pesem zvonca, ki poje tako brezsrčno. Domov, kjer ni visoke ograje, ki omejuje mladost in prostost. Ne, doma vsega tega ni. Doma je samo sonce in sami dobri, nasmejani obrazi: Bratje in sestrice, znanci iz vasi, sošolci, ki bodo tudi prišli za praznike domov in pa sami lepi velikonočni prazniki.

Jože je ostal nekje zadaj. Ni se mu zljubilo na dvorišče. Sonce, ki se je tako nebeško lepo bleščalo v kupoli farne cerkve, ga danes ni prav nič mamilo. — Vsedel se je na stopnice pred kuhinjo, iz katere je dišalo po nagnitem zelju in krompirju in

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
LJUBLJENEGA IN NIKDAR
POZABLJENEGA SOPROGA

Rudolfa Smrke

ki je zaspal v Gospodu dne 8. maja 1953.

*Na Kalvariji je zdaj gomila,
kjer Troje blago spi srce,
ki nas brezmejno je ljubilo,
ves čas do zadnjega je dne.*

*Zdaj bivaš vrh višave jasne
kjer ni mraka ni noči,
kjer sonce sreče ne ugusne,
kjer vse se večno veseli.*

*Sladko spavaj v tistem grobu,
v kraju tihega miru;
pa na nas nikar ne zabi:
v kraju tam, nad zvezdami.*

Tvoja žalujoča soproga.
ANNA SMRKE.
Cleveland, O., 7. maja 1954.

je gledal na cesto, po kateri so hodili srečni ljudje. Njegove mlade oči so bile videti žalostne. Kako se je veselil teh praznikov, zdaj pa bi raje videl, da bi jih ne bilo. Pisal je materi, da pride danes zvečer. V duhu jo je videl, kako ga pričakuje. Na pragu ga bo čakala, tako kot vsake počitnice, potem mu bo odzvela od kovček in ga vprašala, če je zelo truden. Potem se bo rahlo zanimala že za šolo. Vidi jo, staro, že nekoliko upognjeno, kako mu hiti kuhat kavo. Pravo kavo, ki jo ima samo za največje praznike. On pa ji ne bo mogel pogledati v oči, v njene mile in dobre oči. Jože misli na šolo. Najrajši bi pustil vse skupaj in se nikdar več ne povrnil nazaj. Ne zato, ker ima v dijaški knjižnici veliko dvojko. Peče ga sicer ta dvojka, še bolj ga peče vest in skrb, kako bo materi to povedal, kaj bo ona rekla na to. Dostikrat je mislil na profesorje, ki se tako zadovoljno smehljajo, ko zapišejo trepetajočemu in plahemu bitju slabo. Dostikrat je mislil, če je res samo za to na svetu, da odgovarja ljudem, ki ne vidijo preko ozkih šolskih sob in stisnjenih paragrafov, ki ne poznajo mlade otrokove duše, tso dan za dnem lepijo s svojim rdečim svinčnikom v razrednico tudi drobne kapljice otroške krvi. Misli na razred, kjer jih toliko vsak dan in vsako uro trepeta, upa in obupava. Ko si poklican pred črno tablo, stiska srce nekaj neznan grenkega in duši grlo. Potem pa le nekaj trenutkov in se odloči. Si ali nisi. Si sposoben za življenje, ali pa postaneš znamenovan kot jetnik, ki so ga spustili po dolgih letih iz jetnišnice.

Milan se je vsedel poleg Jožeta. Tudi njemu danes ni za otroško dužbo. Iskal je Jožeta in ga končno našel na teh stopnicah. Pozdravila sta se s pogledom in sedela nekaj časa, ne da bi spregovorila. Milan je vedel, kaj teži Jožeta. Pa da bi se zato kisló držal in jokal, to mu ne gre v glavo. Zato ga skuša potolažiti. Jože ne reče nobene. Da bi bil kdo drugi, bi ga gotovo napodil. Milanu pa dovoli, da pove, kar misli. Saj sta prijatelja, ki dostikrat sanjata in govorita o svetu in ljudeh, ki hodijo po široki cesti na oni strani visoke ograje. Jože ga ima rad, ker je kot on brez staršev. Od nekod so ga poslali med te zidove in sestra prednica mu je naredila ob sprejemu svečano pridigo in mu dala kopico dobrih nasvetov povrhu. Bil je tiha, zaprta duša, posebno prve mesece zavodarskega življenja. Tudi zdaj čepita z Jožetom ob prostem času v najbolj samotnem kraju in urejata svet. — Odločata, kaj je prav in kaj bi bilo lahko bolje. Misli na one, ki dobivajo bele maslene štruce z doma in na one, ki se zadovoljijo s polento. Otroško

filozofiranje, nekaj kar tiči v srcu in hoče na svetlo, na široko cesto, brez ovir.

Tudi Jože ve, kaj boli Milana danes. Vsi bodo odšli. Zavetišče se bo čez noč spraznilo, le on in nekaj drugih, ki nimajo kam iti, bo ostalo. Potem bo tako sam in prazniki bodo tako določeni in zavodski, brez tiste širskosti in lepote, brez pomladi za cvetočo mejo.

Jože bi ga najraje povabil s seboj. Pa ve, da ga ne bi pustili, ker ga tudi ne smejo.

Zvonec je zmotil misli dveh mladih src, ki ju je težilo prvo spoznanje bolečine in osamelosti. Ločila sa se in odšla v svojo spalnico, da pospravita in pripravita, kar je treba.

Završalo je po hodnikih in zavetišču je bilo po nekaj trenutkih prazno. Fantje so se za-

podili preko ceste na tramvaj, ki jih je odpeljal kot odrasle in svobodne po široki cesti z lepimi mislimi in upanji.

Jožetu so počitnice potekle. Splet je moral zbasati svojo revščino v oguljen kovček in se pripraviti. Letos zanj ni bilo pravih praznikov, takih kot so bili do sedaj. Čudno tih in plah je hodil po domu, šele zunaj se je nekoliko sprostil in razvedril. Ze je zbiral moči, da bi stopil pred mater in ji odkrito povedal, kaj je z njim, pa je bil pre slab. Odlušal je za zadnji dan, prav do slovesa. Pa tudi zdaj ni šlo. Čisto na dnu srca so ga pekle njene dobre oči, ki bi jih orosila žalost in razočaranje, po-

drti upi; tih skrit ponos. Morda bi mu ne rekla ničesar, morda bi le na skrivaj obrisala solzo za njim, ki ga je poslala v šole, da bi si lažje služil kruh — kot je večkrat dejala.

Sonce je že lezlo izza moravških hribov, ko je Jože segel materi v roke. Ustnice so se mu rahlo tresle, kot bi hotelo še nekaj povedati, nekaj prositi. — Potem je v srcu reklo, ne! — Mati ga je pokrižala in mu želela vse dobro.

On pa je dšel preko praga, ne da bi se obrnil. Videl in čutil je materine oči globoko v svoji duši. Stopil je hitreje, da bi bil že za ovinkom, za vasjo. Ni mislil na to, kaj bo v šoli, ko

(Dalje na 5. strani)

Moji pokojni mamici za njen dan

*Tužnost stiska mi srce,
v njem budijo se želje;
da bi rada poljubila
moje mamice gomilo.*

*Zemljico zrahljala bi,
drobne rožce vsjala Ti!
Zalila jih s solzo,
da se lepše razcveto.*

*Ne morem želje izpolnit',
ne morem na gomilo prit'
Preveč visoke so gore,
preveč globoko je morje!*

*V tujini hčerka Tvoja
misi na Te, mama moja!
In na tisti mirni kraj,
kjer počivaš Ti sedaj!*

*Naj Ti zemlja lahka bo,
ki pokriva Ti telo.
Duša naj se veseli pri
Kraljici Majniški!*

Pozdrav vsem materam!
Mrs. Apolonija Kic.

GOJILEC LILIJ — Howard E. D. Smith že nad 45 let goji lilije. Nekoč je bil za uspehe na tem polju imenovan celo za člana "Reda Brit. imperija" in ena izmed lilij je dobila ime "Lilium Howardi." Zdaj je na Bermudih vzgojil vrsto, ki jo vidimo na sliki. Baje so to najlepše lilije, kar jih je kdaj cvetelo.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

For cleaner clothes!

**THE MAYTAG
AUTOMATIC
WASHER**

See this wonderful completely automatic washer today! Famous Gyrafoam washing action — proved best in millions of conventional Maytags — gets clothes spotlessly clean.

Low Down Payment Easy Terms **\$299.95**

V zalogi imamo še nekaj Maytag avtomatičnih pralnih strojev 1953 modelov, katere sedaj prodajamo za samo **\$248.00.**

LAHKA MESEČNA ODPLACILA

Norwood Appliance & Furniture
6202 ST. CLAIR AVENUE
ENdicott 1-3634 Odprto zvečer
JOHN SUSNIK

Every Mother should have

Flowers

ON HER DAY

SUNDAY MAY 9

THE Florists ASSOCIATION OF AMERICA

Čisto enostavno je dati nov

SINGER vašim dragim . . .

JUGOSLAVIJI

Da, čisto enostavno in ni vam treba skrbeti zaradi prevoza, kajti SINGER šivalni stroji so že tam.

Zato poklonite SINGER šivalni stroj . . . nobeno drugo darilo ni boljše in koristnejše.

Za nadaljne informacije
Obiščite vaš krajevni
SINGER ŠIVALNI CENTER
SINGER SEWING MACHINE CO.

A Trade Mark of THE SINGER MANUFACTURING COMPANY

POZDRAVE
MATERAM
IN
STARIM
MATERAM
OD

MARY MARSICH
in
FRANCES RUSS

MARSICH & RUSS
6108 St. Clair Ave.

BOLJŠI stavbeni pogodbeniki

INSTALIRAJO **MONCRIEF** AIR CONDITIONING

• HLADI poleti • GREJE pozimi

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

Iz velovne Chicage in okolice

Chicago, Ill. — Ker je "Ameriška Domovina" edini slovenski list, ki se res zanima za pravo, svobodno, demokratično in pošteno demokracijo, zato je tudi priznan in priljubljen med poštenimi in pravicoljubnimi slovenskimi ljudmi tu v Ameriki, kakor tudi drugod po svetu. Radi teh značilnosti svobode in demokracije seveda "Ameriška Domovina" nima dostopa v Titovo Jugoslavijo, kar je samo ob sebi razumljivo. Ako bi bila A. D. kak sopotniški list, bi jo kajpada vsakokrat z godbami in Titovimi zastavami sprejemali, kadar koli bi jo kak vlak pripeljal preko meje v Titovo Jugoslavijo. Ampak ne mislite, da se Titovi agentje tu v Ameriki, posebno pa seveda še v Titovi Jugoslaviji ne zanimajo za "Ameriško Domovino." Kadar dobijo v roke A. D., si nataknejo najboljše očala, ki jih zmore Titova Jugoslavija in skrbno bero od prve vrste do zadnje. Pravijo celo, da kadar odpirajo Titovi agenti pakete, ki jih pošiljajo iz Amerike naši ljudje svojim sorodnikom, tedaj po dvakrat trikrat preobrnejo vsak artikel in pogledajo vsak papir, če ni to kak del "A. D." in če kaj takega najdejo, tedaj gre tak košček s prvim avijonom v Belgrad in tamkaj ga predhajajo in prevahajo in nazadnje ga pošljejo v ogled in presojo še znanemu komunistu Tonetu Seliškarku, ki ga pograbi s tresočimi rokami od same nerveze, kakor da se bliža sodni dan zanj in za Titov paradiz v Jugoslaviji. Vidite, tako veljavo ima "A. D." v Titovi Jugoslaviji!

Ko sem vse to zvedel, sem dejal sam pri sebi: "Primaruha tak časopis se pa že spleča čitati, pa tudi vanj kaj napisati, naj vsaj taki komunistični "knezi" kot so Tito in Seliškar in njuna ostala tovarišija znajo, kaj poštene slovenski ljudje po svetu mislimo o njih in njihovi komunistični politiki. Vidite, to mi je potisnilo v mojo desno roko pero, da pišem to le, kar je tukaj le tiskano in kar vi v tem listu tukajle berete.

Chicago upam, da ni treba nikomur predstavljati. Je to ena velika "Kurja vas," da je treba dobro in glasno zavriskati, da se čuje iz onega konca v drugega. Da; dobre pljuča mora imet, kdor hoče tako zavriskat. V tej "vasi" živi precej naših ljudi. Pravijo, da mora nas biti vsega skupaj kakih osem do dvanajst tisoč že s tu rojenimi našimi potomci. Prešel nas seveda še nih. če ni. Bi bil to tudi težak posel, ker nekateri tu in tam so se že tako "udomačili" med tujci, da so pozabili iz katerega kraja so sem prišli. So to redke izjeme, a jih je nekaj. Potem imamo precej tudi takih, ki so "postrihanani" s političnimi barvami. Oni, ki jim je priljubljena "rdeča farba," se svoje "farbe" tako zvesto držijo, da se niti po smrti pokopat ne dajo dopolne, ker dopolne se pri nas še vedno mašuje, popoldne pa ne. No, da se razumemo, jaz jih ne kritiziram zato, sem že toliko demokrata, da vsakemu privoščim presto voljo, da sam odloči na kateri vlak se hoče vvesti, ki vozijo v večnost. To je čisto njihova zadeva. Le omenjam. Zato, da boste vedeli, da tudi tukaj Slovenci tvorimo pisano družbo, kakor jo tvorijo ljudje drugih narodov. Ampak najlepše in najbolj dostojno, pa predstavlja svoj slovenski narod oni del Slovencev, ki so ostali zvesti veri svojih slovenskih očetov in mater. Ti živijo in delujejo z geslom: Bog in narod! In to je najlepši in najsvetlejši ideal za vsak narod in vsako ljudstvo.

Slovenskih podpornih društev in raznih klubov kulturnih in drugih imamo v Chicagi veliko število. Večinoma so to društva in klubi iz onih časov, ko smo Slovenci vsepovsod kar tekmovali, kdo bo več društev ustano-

vil. Imeli smo jih toliko, da smo bili v zagati radi imen. Kajti izčrpali smo skoro vsa imena naših slovenskih gora in krajev tam za morjem. Tam okrog Lawndale, kjer ne obratajo dosti ne narodnih imen, še manj pa seveda ime kakega svetnika so si pa pomagali s tem, da so hodili po imena za društva iskat na posodo med Italijane in Spance, ki so se proslavili v kakih revolucijah, štrajkih in uporih. Pravijo, da tako jim pač velevala njihova "naprednost!"

Zdaj pa zglejda, da smo se vsi skupaj vsega že naveličali. Na seje ne hodimo več radi, pa magari da za vsako sejo pripravimo prigrizek in dobro pijačo. Izgovorjamo se, da ne smemo več piti, da imamo krvni pritisk, nekateri, da ne smejo več kaditi, drugi da šepajo, tretji, da jim vsako razburjenje škoduje, ker na sejah je samo ob sebi umevno, da se je treba včasih malo pokregati. Vsega tega mnogi ne prenesejo več. Zato večinoma sedimo doma za pečko, "vačamo" televizične, poslušamo razne razlage, itd. in zraven čakamo zadnjega "cuga," da nas odpelje v večnost.

Ja, kje je pa mladina? Mladina pa gre ven na "gud-time." Danes ima že vsak fantiček, kakor hitro dolge hlače obuje, svoj avto, tako tudi vsaka dekle, kakor hitro začne rabiti "lipstick." Gredo ven na zrak, kakor račke po vodi, ven v amerikansko življenje. Stari pa pravimo, zdaj ni več tako, kakor je bilo nekoč in res ni več tako. Smo pač svojo dobo preživeli, zdaj so novi časi, ki so prinesli na površje nove ljudi. S tem se moramo sprijazniti in v novih razmerah naprej, dokler ne pridemo do zadnjega "cuga." Ni druge pomoči.

Kaj pa ta novi? Ali niso nam ti prinesli nekaj novega slovenskega življenja? Precej so ga prinesli. Tem se imamo zahvaliti, da so marsikaj poživali. Na kulturnem polju se čuti novo življenje. V Chicagi imamo odkar so novi tukaj zelo zanimivo slovensko radio uro vsako soboto popoldne od pol 4 do pol 5 ure. Dr. Ludvik Leskovar, je ravnatelj te radio ure in pomagajo mu nekateri drugi. Ob zelo pičli podpbi se požrtvovalno trudi in nadaljuje s svojim koristnim delom za naš narod. Dolžni smo mu priznanja in zahvale, pa tudi podpore, ker brez te tako delo ne gre.

Novi so pokazali tudi precej navdušenja na polju dramatike, posebno prve dve leti. Priredili so par oderskih iger, ki so lepo uspele in veseli smo jih bili. Upali smo, da bodo nadaljevali. Toda to navdušenje se je poleglo in le obžalovati je, da ga ni več. Zakaj ne? Pravijo, da nimajo pripravnih prostorov. Ali jih res ni? Čemu pa je nova dvorana? Ali naj služi samo kakemu košarkanju? Zakaj ne bi tudi dramatiki? Velika narodna škoda bo za Slovence, če bo med nami navdušenje in zanimanje za dramatično zaspalo za vedno. To je vsekakor važen problem, ki bi se ga moralo nekako rešiti. Treba bi ga bilo rešiti čimprej, dokler vse navdušenje in zanimanje ne izgine. Kajti, ko bodo enkrat še tudi novi izgubili zanimanje in navdušenje za prirejanje dramatskih predstav, jih ne boste dobili več nazaj na to polje. In za Slovence bi bila to velika škoda.

Dokler smo Slovenci, moramo čutiti slovensko! V naši krvi je to! Kakor je naš pesnik Jakob Gomilšak že pred leti zapel:

"Slovenec sem!
To jasna pamet v glavi,
to v srcu blagi čut ni pravi:

S ponosom reči smem:
Slovenec sem!"

Naj bi ta blaga zavest živela med nami, dokler bo živela slovenska beseda v Chicagi in tej okolici!

Oprostite!

MATI

(Nadaljevanje s 4. strani)

prinese nepodpisano knjižico. — Ne. Misli je le na mater, ki stoji na pragu in misli nanj, in ga spremlja z zvestimi očmi vso pot. Oddahnil se je, kot bi se ustavljal vrh klanca, ko je pripeljal vlak. Sedel je v kot in zadnjič pozdravil domačo vas. Sonce je mežikalo na zamazanih oknih vagona v pozdrav in slovo, pa Jože tega ni čutil, ne videl. Videl je le materine vprašujoče oči in zdaj je bežal pred njimi.

Nedeljo po praznikih se je mati podala peš proti zavetišču. Prišlo je pismo s prošnjo, naj se čimprej oglasi. Skrbelo jo je, da bi se kaj hudega ne zgodilo. Ves teden ni zatislila mirno očesa, skrbi so ji legle na srce, skrbi za Jožeta. Misli je, da je gotovo bolan, ker drugače je ne bi klicali. Spekla je visok kolač in dodala v culo še nekaj jabolčk, ki so ostali od Velike noči. Sonce je skoraj pripekalo, ko je hodila po zaprašenih cestah preko polja. Zvonovi sv. Vida so slovesno vabili k večericiam, ko je ona stala pred visokimi vrati zavetišča. Morala je počakati, da so se otroci vrnili od božje službe. Zato je tiho sedela na vrtu in odložila naglavno ruto, da se je sonce igralo v belih lasih.

Jože je mater zapazil že od daleč. Vedel je zakaj je tu. Ne bi prišla danes takoj po praznikih,

če je ne bi klicali. Plaho je pozdravil in ni mogel vprašati, kaj da je danes prišla, ko preje tega ni omenila. Vprašala ga je, če ve, zakaj jo kličejo. Jože je zatajil. Mati je odvila kolač in mu odrezala lep kos. Nič mu ni teknil, čeprav bi ga ob drugi priliki mimo grede zmanjkalo. Kmalu so mater poklicali v pisarno in ji povedali, da se je dvojki pridružil še ukor, ker knjižica ni bila podpisana. Mati je molčala in šele na hodniku ji je zdrknila preko zgubane lica velika solza. Vrnila se je na dvorišče. Nič ni rekla, samo vzdihnila je globoko in Jože je vedel vse. Potem mu je mirno naročila, naj spravi kolač in ga dobro zavije, da se ne bo preveč posušil.

Jožetu so ustnice trepetale ob slovesu. Ni mogel spraviti besede iz sebe. Misli so begale po glavi in se vsebolj zamotavale.

1882

1954

Naznanilo in Zahvala

Zalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla ljubljena in nikdar pozabna soproga, mati in stara mati

Margareta Škoda

rojena CENTA

ki je previdena s sv. zakramenti zaspala v Gospodu dne 8. aprila 1954.

Pokojna je bila rojena dne 4. februarja 1882 v vasi Mala Slivca, župnija Velike Lašče na Dolenjskem.

Pogreb drage pokojnice se je vršil dne 12. aprila iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek in Sinovi v cerkev sv. Vida.

Pogrebno sv. mašo zadušnico je daroval Rev. Louis B. Baznik ob asistenci Rev. Victor N. Tomcu in Rev. Jos. Varga. Po pogrebni sv. maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku.

Na tem mestu se prav iskreno zahvalimo Rev. Louis B. Bazniku za opravljeno sv. mašo zadušnico in druge pogrebne molitve ter za spremstvo trupla iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek in Sinovi v cerkev sv. Vida ter od tam na Kalvarijo vse do njenega groba. Dalje se zahvalimo Rev. Victor N. Tomcu in Rev. Jos. Vargi za asistenco pri sv. maši ter druge pogrebne molitve. Za vse to naš iskreni: Bog plačaj.

Dalje se iskreno zahvalimo vsem, ki so poklonili ob krsti pokojne toliko lepih venec ter ji tako izkazali zadnjo čast.

Enako se tudi iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše pokojne.

Prav iskrena hvala tudi vsem onim, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile ter mnogim tako omogočili, da so se mogli

udeležiti pogreba.

Dalje zahvala vsem, ki so prišli pokojnico kropit, ko je počivala na mrtvaškem odru ter molili za mir in pokoj njene duše, posebej pa še onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti sv. maše, ter spremili pokojno na pokopališče, vse do njenega groba.

Naša iskrena zahvala društvu sv. Cecilije št. 37 SDZ za vso pomoč in naklonjenost ter ker so članice molile ob krsti.

Dalje zahvala za izraze sožalja, bodisi ustmeno ali pismeno ter za vso pomoč, ki so nam jo nudili ob tej uri žalosti.

Dalje se zahvalimo pogrebnemu zavodu Frank Zakrajšek in Sinovi za tako vzorno vodstvo pogreba in za vso poslugo, ki so nam jo dali. Hvala sorodnikom-nosilcem krste.

Končno se zahvalimo vsem, ki so nam kaj dobrega storili ob smrti naše ljubljene pokojnice.

A Ti, ljubljena soproga in skrbna mati, počivaj v miru v zemlji ameriški in lahka naj Ti bo gruda; duši Tvoji blagi pa večni mir, ki Ti ga iz vsega srca želimo, da bi ga uživala kot plačilo za vse Tvoje trpljenje in skrbi v družbi izvoljenih. Bog Ti daj sveti raj in nam vsem pa enkrat srečno in veselo snidenje nad zvezdami.

Enkrat glas Odrešenikov
nas iz groba zbudil bo
in poklical pred Sodnika
našo dušo in telo.

Tvoji žalujoci:

LOUIS ŠKODA, soprog
MARY por. REDMOND, JOSEPHINE, LOUISE por. OSTER,
ROSE por. HAJEK, HELEN por. KAZEL, hčere
LOUIS in JOSEPH, sinova
CLARENCE, JOSEPH, HARRY, in FRANK, zetje
ROSE, snaha
RICHARD OSTER, vnuk, in TERRY KAZEL, vnučinja
Zapušča sestri ANNA KNAUS in JENNIE LEVSTIK-CENTA
ter brata JOSEPH CENTA
in več drugih sorodnikov tukaj in v stari domovini

Cleveland, Ohio, 7. maja 1954.

Mati je to opazila. Prijela je Jožeta za roko in ga potegnila k sebi, ga poljubila na čelo ter rekla: ti ubogi fant, kaj bo iz tebe... Potem je tiho odšla kot bi se ničesar ne zgodilo. Jože je gledal za njo in zdelo se mu je, da so se ji rame za spoznanje povesele in da si je na cesti obrišala mokre oči.

Ustanovljeno 1908
Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi
HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

BUKOVNIK STUDIO
MOJSTER ZA FOTOGRAFIJE
POROKE - DRUZINE - PORTRETI - OTROCI
762 E. 185 Street
IVanhoe 1-1977
Odperto vsak dan od 9 do 8 zvečer
Ob nedeljah od 10 do 3 popoldne
Slike za identifikacijo — Kopije starih fotografij

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

PRIJATELJ PTIC — C. S. Edmiston iz San Diego, Calif. je velik prijatelj golobov. Dolgo vrsto let jih krmi na tamkajšnjem trgu. Kot kaže slika, se ga golobi prav nič ne boje. Eden se je lotil kar sam zaloge v žepu.

LE KAJ JE TAKO SMESNEGA? — Nero in Titus, pet tednov stara leva v živalskem vrtu na Dunaju, ogledujeta ljudi, ki se trumoma ustavljajo pred njuno kletko. Zglejda, kot bi jima bila vsa zadeva precej smešna.

Emil Ludwig:

NAPOLEON

ZGODOVINSKI ROMAN

MORJE

Toda zgodi se, kakor je nekoč rekel car: "Čudeži se gode samo tam, kjer je cesar navzoč osebno." To mu ne da začeti kakke velike opracije, marveč ne razpoloženje, slaba prehrana in dezertstvo v stranski armadah mu dajo toliko opraviti, da neprestano potuje sem in tja in da mu da ljudski glas ime Bautzenskega postiljona. Hkratu postaja prehrana armade vedno težja, kajti vojska je stisnjena na majhno ozemlje, ki ga je že popolnoma izčrpala.

Navzlic temu ima vse pre malo četa. Zato zahteva od senata še 15. letnik, kajti 14. se že bje, in celo poslednjih sedem starostnih razredov: torej tudi tistega kmeta, ki ga je še pravkar pri odhodu na vojno zavi dal v boleznem pogledu na svoj življenski položaj. Ali kdaj bodo te čete nared? Kdo jih bo oblačil in kako dolgo se bodo vežbale? Zaman pošlje zdaj, koncem septembra svoje mu tastu mirovnega odposlanca: češ pripravljen je na velike žrtve, "samo če ga hoče poslušati." Ali Franc ostane trden, da, posreči se mu celo zasekati prvo vrzel v Rensko zvezo, ko pregovori bavarskega kralja k odpadu. In zaskrbljeni igralec, ki vidi, kako se oblaki vedno gosteje zgrinjajo okrog njega, pravi svojemu staremu tovarišu besedo, ki je doslej ni poznal:

"Marmont, moj šah se je zmedel."

S tem spoznanjem zapusti cesarja njegov genij.

XI

Na Dubenski goljavi stoji saški grad Duben. Cesar je ob jutranji uri že na nogah in izde luje načrt za pohod proti Berlinu. Poraziti namerava Bernadotta, nato Blucherja in sovražnikovi nameni bodo prekriti.

Tedaj se prijavi skupina generalov. Stopi jim iz svojega kabineta naproti, znano mu je, kaj hočejo: že zdavnaj so mu zaupniki razodeli to rastoče ne razpoloženje voditeljev, ki bi radi prezimili ob Renu. "Jaz nimam več oblasti nad svojo armado," mu je pred nedavnim sporočil maršal Ney. Eden izmed generalov si jecljaje upa navesti nekaj slabih razlogov, nato se oglasi drugi, naposled kimajo vsi in izražajo svojo edinost glede pokorne prošnje, da ne bi marširali proti Berlinu, marveč rajši proti Lipskemu.

Cesar jih posluša molče in si misli: "Tako gineva oblast?" Toda neče jim: "Pričakovati je, da bo Bavarska odpadla. Pomakniti se proti Lipskem, to se pravi nazaj, bi učinkovalo na naše čete kakor obup. Premislil bom." Nato ostane ves dan sam, ne pusti nikogar k sebi, ždi na svojimi zemljevidi. Zunanaj čaka Caulaincourt, prisluska na vrata in čuje samo, kako drgetajo šipe v oktoberskem vetru, ki tuli okoli gradu. Naposled sme vstopiti. Cesar hodi sme in tja in pravi bolj same mu sebi nego njemu: "Francozi ne znajo prenašati smole." Nato se zatopi v nekake sanje, kakor poroča Caulaincourt.

Prihodnji dan izjavi, da pojde proti Lipskem: 15. oktober.

Kretanje, povelje, povsod pogumno razpoloženje. Ko govori z Marmontom o poslednjih ukrepih Habsburžana, zaključiti takole: "Ljubši mi je poštenjak, ki je kratko malo mož-beseda, nego človek vesti, ki se posvetuje s svojo razsodnostjo . . . cesar Franc je storil, kar je spoznal, da je v korist njegovim podložnikom, vesten človek je — ni pa poštenjak."

Prihodnji dan se prične bitka narodov, cesar ima 180.000 mož zoper 300.000 zaveznikov; do večera si pribori le majhen del bojišča. Drugo jutro prispe k sovražniku Bernadotte s svojimi četami; cesar vidi da bo ta okrepitev prinesla slab konec, se hoče umakniti, a si ne upa ustvariti videza, da je doživel poraz. Skušaja se zopet izviti s pogajanjmi. Ujeti general Merveldt mu mora dati častno besedo, da bo cesarju Francu ponudil premirje. Nato mu vrnejo meč.

"Umaknil se bom, če hoče, za Saalo, Rusi in Prusi naj gredo za Labo, vi na Češko, Čaška ostani nevtralna." Nato se razvname in razvije sovražniku kar cel nov zemljevid, Evrope: Hannover dobe Angleži, obala Severnega morja ostane prosta, vsak suveren Renske zveze, ki izrazi željo, postane svoboden, Poljska, Španska, Nizozemska so neodvisne, le Italija ne sme postati avstrijska. "Naprej! Vaše mirovno poslanstvo je lepo. Če boste uspeli, boste deležni ljubezni velikega naroda. Če pa nam odreko mir, se bomo umeli braniti."

Strme se vrne general k svoji armadi, njegovemu gospodu se zdi poročilo neverjetno. Kako? Cesar Napoleon odstopa sredi vojne, sredi bitke pol Evrope, in sporoča svojo pripravljenost po ujetniku? Da je tako slab, nismo vedeli.

Na nasprotni strani pa čaka cesar razburjen na Merveldtov povratek. Zato odlaša s pove lji do pozne noči in dolgo govori o sorodstvu, ženi in otroku. Nenaadoma pa ga napade njegova bolezen, bled se nasloni na ponjavo, pobočniki hočejo poklicati zdravnika.

"Ne! Moj šotor je prozoren! Dokler sem tu, stoji vsakdo na svojem mestu."

"Lezite, Sire!"

"Ne! Umreti hočem stoje!"

"Zdravnika, Sire!"

"Ne, vam pravim. Bolnemu vojaku dam bolniški list. Kdo ga bo napisal meni." Strahoviti trenutki. "Saj že mineva. Samo pazite, da nihče ne vstopi." Čez pol ure razdeli povelja, toda ne za umik, le nekoliko bližje k Lipskemu strne svojo armado. Zdaj ima natančno polovico sovražnih čet.

Prihodnji dan stoji pri nekem mlinu. Sovražnik podi njegovo armado v tri smeri. V največji zmedi: Bernadotte je menda pregovoril Sase, da so obrnili topove proti Francozom. "Nesramnost! zakliče cesar. Vse zarjove besedo za njim. Saški častniki, ki so ostali zvesti, polomijo svoje meče. Neki dragonec njegove eskorte okrene konja: "Jih bomo že dobili, te lo-pove! Francozi smo tudi že tukaj! Živel cesar!" Vsa eskorta plane kmalu k cesarju na-

zaj, mu poda orla in se zgrudi. "Kakšne sinove ima Francija!" pravi cesar tiho.

V tej dvodnevi bitki je izgubil 60.000 mož. Porazen je, ali celo nemški kritiki pravijo o bitki: "Odločilne zmage, ki bi ustrezala njihovi premoči, zavezniki niso dosegli."

Ko vse drvi skozi Lipsko nazaj, narekuje cesar Berthierju povelja za umik. "Prinesli so leseno pručico," piše neki oči- videc, "na kateri je izčrpan od naporov zadremal, roke so mu malomarno zložene počivale v naročju. Mračni in nemi so stali generali okrog ognja, čete so korakale v neveliki razdalji mimo njih."

Prihodnje jutro povzročijo za-

sledujoči sovražnik na cestah veliko zmedo. Neki most zleti prezgodaj v zrak, da se mora zadnja straža udati. Neki maršal preplava čez reko in se reši, neki drugi maršal utone, mnogo jih je ranjenih in ujetih. Ko se Macdonald kesneje sestane z Augereajem, na katerega je čakal s svojim zborom, se mu ta posmehuje: "Ali me imate za tako blaznega, da se bom dal v Lipskem zaklati v kakem predmestju? Takemu norcu na čast že ne!"

Tu je prvič popolna brezbriznost enega izmed najstarejših cesarjevih tovarišev od njegove zmage in slave. Tu govori samo še gola želja po življenju, ki je razumljiva pri vojaku, ne

pa pri francoskem maršalu, kateremu bi moralo rokodelstvo pomeniti srečo in slavo. Isti dan piše cesarju neki drugi njegov mladostni tovariš: da ga je v večerašnjem bojnem poročilu prežrl, čeprav je celih deset ur sam držal del ravnine, za katere obrambo da je prejel pohvalo medko drugi. "Se nikoli v življenju Vam nisem vršil službe zvesteje nego tokrat . . . Sire, ne poznam hujše stvari, kakor biti prezrt ob taki priliki." To je pisal Marmont.

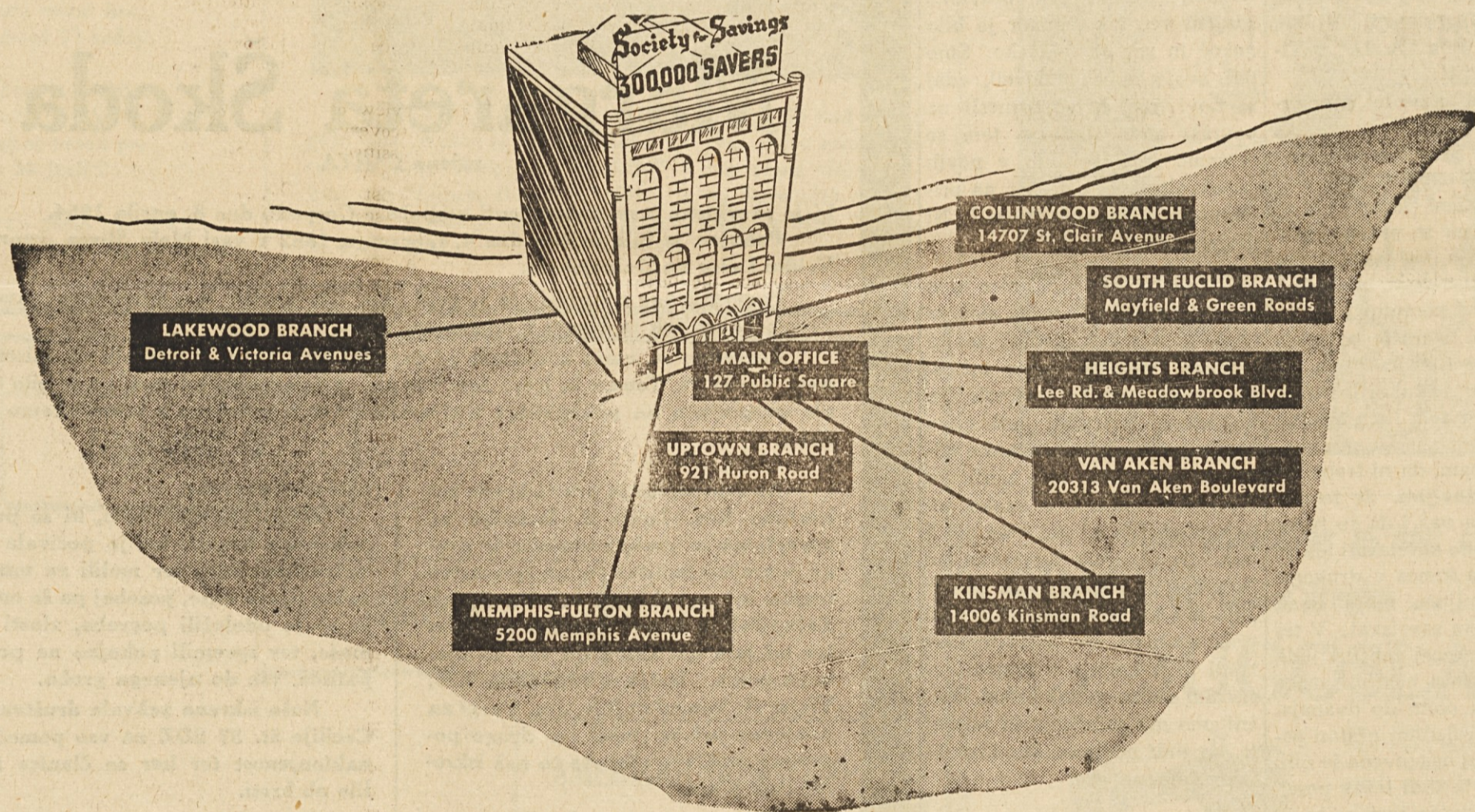
Ta dva tona istega dne pripravljata cesarju usodo, ki se napoveduje v takih znamenjih: oba, Marmont in Augereau ga bosta v odločilni uri izdala. Isti dan sedi nekaj milj od-

tod Goethe v svoji Weimarski sobi. Napoleonova slika je padla z žeblija, od Lipskega se čuje grmenje topov, prve vesti o porazu prihajajo iz daljave. Noben general še ne ve, ali se ne bo cesar kmalu zopet zbral ali ne bo kmalu zopet zmagal, pesnik, ki ga je še pred kratkimi meseci imenoval nepremagljivega, pa že čuti pravo usodo tega dne in napiše na dan umika tele nemške stihe, ki se bero, kakor da bi bilo po teh dogodkih že seto let in kakor da bi bilo vse samo še legenda:

"Mož, ki v kraljevskih prsih čuti srčnost, nič, ne okleva, marveč stopi veder na podkopano, strmo pot do

trona, pozna nevarnosti in mirno tvega. Obroča zlatega ogromne teže ne tehta nič; odločen in pripravljen si dene jo veseli na drzno glavo in nosi jo lahko kot zelen venec. Tako si stori ti. Vse nedosežno si znal primakniti si, vzeti, kar prečilo ti divjega je pot, opazil si, preudaril in spoznal. Prišel je dan vesel. pozval te je in te proglasil, bilo je storjeno— In še stojiš kljub vsemu, kar si čutil, in kljub sovragom, tujim in domačim, ki so grozili z vojno ti in smrtjo. Ljudstva mar jim drugo, iger jim je treba! —

SEDAJ . . . NA 9 PRIKLADNIH KRAJIH

POSLUŽITE SE TEH SOCIETY BANČNIH POSLIH

- Hranilne vloge
- Čekovni računi
- Šolske hranilne vloge
- Poslovanje po pošti
- Poštnina plačana
- Bančna denarna nakazila
- Denarna nakazila v tujino, potovalni čeki
- Posojila na posest in pomoč pri nakupu
- Osebna posojila
- Posojila na premičnine
- Avto financiranje
- Dodatna posojila
- Varnostna shramba
- Varnostni dep. predali

VI IN VAŠA DRUŽINA STE PRISRČNO VABLJENI, da ob priliki obiščete vašo najbližjo novo Society podružnico.

Uradne ure so:

Od ponedeljka do četrтка . . . 9:30 dop do 2:30 pop.

V petek . . . 9:30 dop. do 6. zvečer

Prav tako vas vabimo, da se poslužujete naših uradov v vseh bančnih poslih, katere vam Society nudi. Pridite kmalu!

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND
Founded 1849
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Her Day . . . May 9th

Today belongs to Mother dear . . . It is her special day . . . We love her and we honor her . . . In our devoted way . . . We cannot ever say our thanks . . . Sufficient to her name . . . But we can add our praises to . . . Her everlasting fame . . . And she deserves the very best . . . For all that she has done . . . To form the finest character . . . In daughter and in son . . . Her sacrifices never end . . . Her words are never trite . . . And we are always happy when . . . She kisses us goodnight . . . God bless each Mother on this earth . . . Wherever she may be . . . And keep her in His loving care . . . For all eternity . . .

AMERIŠKA DOMOVINA

CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio
 Taken to St. Vincent Charity Hospital last week was Martin Kostanjsek of 1124 E. 68 St. We wish him a speedy recovery!
 Mrs. Mary Zupancic, 6708 Bonna Ave., has returned home from the hospital. She wishes to thank all her friends for flowers, cards, etc.
 At a recent meeting of the Cleveland Embalmers Ass'n, Louis A. Zele was elected president. He is also president of the Ohio Embalmers' Ass'n.
 Anthony Stampfel of 245 E. 150 St., was taken to Euclid-Glenville Hospital. We wish him a speedy recovery!
 Ill since November 17th is Frank Spenko of 15410 Calcutta Ave., who is still under the doctor's care at home. He has improved enough now to be allowed visitors after 3 p.m.
 In Huron Rd. Hospital is Eugene P. Kogovsek, son of Mr. and Mrs. Frank Spenko of Calcutta Ave. We wish him a speedy recovery!
 Leaving on the Queen Mary this week is Mrs. Josephine Stanic, 1225 Norwood Rd., to visit her relatives in Yugoslavia. The trip was arranged by the Aug. Kollander agency.
 Taken last week to Huron Rd. Hospital was Mrs. Frances Snel of 364 Babbitt Rd. We wish her a speedy recovery!
 A speedy recovery to Milan Brdar of 479 E. 149 St., who was taken to Polyclinic Hospital last week.
 On May 1st, Mr. and Mrs. John Hrovat of 3206 E. 105 St., celebrated their 25th wedding anniversary. As Mr. Hrovat is ill, they invited Father Baraga to their home to bless

Celebrate 40th Wedding Anniversary

Mr. and Mrs. Joseph and Mary Modic of 3319 W. 126th St. celebrated their 40th wedding anniversary on May 4th. Three sons were born to them: Dr. Joseph, John and Edward. Congratulations to our faithful subscribers and wishes for a Golden Wedding Anniversary!

Our Lady of Fatima Lodge Meeting

Our Lady of Fatima KSKJ No. 255 will hold a very important meeting and interesting meeting, next week Wed, May 12th, in the St. Vitus School room 4 at 7 p.m. We will be honored by having the Pilgrim Statue of 'Our Lady of Fatima', brought into the lodge room promptly at 7 o'clock. Father Vic N. Tomc our Spiritual Advisor, will lead in the recitation of the Rosary.
 We will also have the election of the delegate, to the coming KSKJ Convention to be held in Joliet, this coming August.
 So we earnestly urge all members to attend, and ask each one to please be prompt.
 Delicious home-made goodies, will be served after the meeting. As an added attraction our members Mr. and Mrs. Joseph Lausin of Lyndhurst will show movies of their recent southern trip.
 So why not come down and fulfill your fraternal obligation, and also spend an enjoyable evening. Hoping to see all of our members.
 Josephine Trunk, Sec'y.

Births

A baby girl was born to Mr. and Mrs. Stanley Kersevan. This makes Steve and Josephine Kersevan of 1285 E. 55 St., grandparents for the third time. Congratulations!
 Mr. and Mrs. Bob Yarshen of 1135 E. 74 St., announce the birth of their first child, a baby boy. This event makes Mr. and Mrs. Frank Greidence of 1029 E. 61 St., grandparents for the fourth time, and Mr. and Mrs. Joseph Yarshen of Orton Ct. for the second time. Congratulations!
 A baby girl was born to William and Helen (nee Weiss) Nosari of 1249 Norwood Rd. Grandma again is Mrs. Mary Nosan, owner of the Slovenian National Home and the paternal grandma and grandpa are Michael and Josephine Weiss. Congratulations to all!

Wedding Bells

Miss Constance Spehek, daughter of Louis Spehek Jr., 1120 E. 67 St. was married last Saturday to John Vadnal, 15815 Arcade Ave., son of Mrs. Anna Vadnal.
 Members of Lodge Mir No. 19 SDZ in Newburgh are requested to remember the change in time of their meeting Sun. May 9th, which will be held at 11 a.m. instead of the usual time in the afternoon.

Shower of Flowers for Mother

Mother will be showered with flowers, gifts and greeting cards in colorful profusion on Sunday, May 9th.
 A thought of gratitude should also go to Anna M. Jarvis, the founder of Mother's Day. Miss Jarvis was a tiny redhead with a great big plan — a plan which grew into our annual observance of Mother's Day. In 1908 she arranged a memorial service for her own mother, choosing the second Sunday in May as the date, and the carnation, her mother's favorite flower, as the floral symbol.
 The idea for a day honoring all mothers, everywhere, grew in Miss Jarvis heart, and six years later, official recognition came when President Woodrow Wilson issued a proclamation naming the second Sunday in May as Mother's Day.
 The 1914 resolution described American mothers as 'the greatest source of the country's strength and inspiration.'

Norwood Library Movies

You are invited to a Movie Hour at Norwood Branch Library, 6405 Superior Ave., on Friday evening, May 14 at 8 p.m. The program is free, but children will be admitted only with adults. Three short films will be shown!
Story of Time:
 An impressionistic review of the history of man's discovery and measurement of the passing hours from the day of the sun worshippers to the modern wrist watch. Well-integrated musical score.
The Harpsichord:
 Here we see the physical structure and beauty and hear the lively tone of this fascinating instrument for which many of the great music masters such as Bach, Handel and Mozart wrote. The Harpsichord is interesting as the fore-runner of the modern piano.
California and Its Natural Resources:
 Presents the resources, products and industries of the state, contrasting the present with the barrenness and wasteland of California's early history prior to the introduction of irrigation and modern industrialization.

Katterman Signs for 3rd Year:

If Bobbie Garrett can keep out of the grasp of the Air Force, the Browns will take three outstanding quarterbacks to camp in July. Geo. Katterman recently signed a contract for his third season with the Browns. Katterman saw little action last year after suffering an arm injury in an automobile accident during the training season.
German Booters Here on May 9th:
 The Dortmund Soccer Club of Germany will play an exhibition match with an all-star team from the American Soccer League on May 9 at Clarke Field, Western Reserve University.
Week of July 12 to Have Plenty of Golf:
 The week of July 12 will be bulging with golf action around Ohio. By an extraordinary conflict, the two state amateur championships — women's at Cincinnati, and the men's at Toledo — are on that week, along with the \$15,000 Carlings Open at Manikiki July 11-18.

Stock Car Race Draws Top Field:

The outstanding field of stock car drivers is expected to contest for \$3,000 in purses in the 250 lap program slated for Barberton speedway Saturday night, May 3.
Ad Comes True:
 Chicago. — A Chicago automobile dealer correctly forecast the winner of the Kentucky Derby in an advertisement in the classified section of a Chicago newspaper — long before the Derby field went to the post.
 "Attention, horseplayers! We believe the winner of the Kentucky Derby will be 'Determine.'" How true!

Change Time of Meeting

Members of Lodge Mir No. 19 SDZ in Newburgh are requested to remember the change in time of their meeting Sun. May 9th, which will be held at 11 a.m. instead of the usual time in the afternoon.

SHORTS on SPORTS

By JIM DEBEVECE

40 From US Seek British Amateur Title:

Scotland — Forty Americans have entered the British Amateur Golf championship, the Royal and ancient golf club announced recently. Total field for the six day tournament, which opens May 24th at Muirfield, is 303, including defending champion Joe Carr of Ireland. The Canadians also are taking a shot at the tournament. Stranahan, Toledo, O. won the British title in 1948 and 1950.

How to Hook Your Fish:

When using artificial lures strike calmly but quickly as soon as a fish hits your lure. If a fish does not hook himself he soon expels an imitation lure. When using bait most beginners strike at the first twitch of the line and miss the fish. Usually, the longer you wait after a fish takes your bait, the deeper he swallows it if he is not warned by line's pull. If a game fish runs with a bait after taking, give him line and delay your strike.

Ratterman Signs for 3rd Year:

If Bobbie Garrett can keep out of the grasp of the Air Force, the Browns will take three outstanding quarterbacks to camp in July. Geo. Katterman recently signed a contract for his third season with the Browns. Katterman saw little action last year after suffering an arm injury in an automobile accident during the training season.

German Booters Here on May 9th:

The Dortmund Soccer Club of Germany will play an exhibition match with an all-star team from the American Soccer League on May 9 at Clarke Field, Western Reserve University.
Week of July 12 to Have Plenty of Golf:
 The week of July 12 will be bulging with golf action around Ohio. By an extraordinary conflict, the two state amateur championships — women's at Cincinnati, and the men's at Toledo — are on that week, along with the \$15,000 Carlings Open at Manikiki July 11-18.

Stock Car Race Draws Top Field:

The outstanding field of stock car drivers is expected to contest for \$3,000 in purses in the 250 lap program slated for Barberton speedway Saturday night, May 3.
Ad Comes True:
 Chicago. — A Chicago automobile dealer correctly forecast the winner of the Kentucky Derby in an advertisement in the classified section of a Chicago newspaper — long before the Derby field went to the post.
 "Attention, horseplayers! We believe the winner of the Kentucky Derby will be 'Determine.'" How true!

Attention, horseplayers! We believe the winner of the Kentucky Derby will be 'Determine'.

How true!

THE EUCLID SCENE

By MICHAEL BOICH
 Councilman of Ward 3

Application for a change of zoning was made by the Mavec Construction Co., to put up a building on the corner of E. 261 St. and Euclid Ave. This building will house a number of Doctor's offices and also the office of Mr. Frank Mavec.
 Euclid City Council granted permission to the state highway department for resurfacing Euclid Ave. and E. 260 St. and gave the state approval to proceed with plans for the E. 222 St. underpass of the Nickel Plate crossing.

Adria Concert

On Sunday, May 9, there will be double celebration. Mother's Day will be observed, and the Adria Singing Chorus of Euclid will present its Spring Concert. A variety of songs will be sung, followed by a short operetta entitled "The Slovene Wedding." Solo singers will be Anthony Mihelich, Olga Klanchar, Frank Korocin, Ann Perencevic, Alice Somrak.
 The performance starting at 4 p.m. under the direction of Mr. Anton Schubel will be held at the American Yugoslav Center on Recher Ave.
 John Grabner and his Orchestra will furnish the music for your dancing pleasure.

COMMUNION SUNDAY

This coming Sunday at the 8:00 o'clock Mass, Group Communion for both the Seniors and Juniors. No meeting for the Seniors because of the Sodality Mother's Day affair. Juniors meeting Monday at 7:30 p.m.

MOTHER'S DAY SOCIAL

The Gangs will meet this Sun., May 9th, at 8 p.m. in the School Hall as it was previously arranged. Were you one of the invited few? Remember, your reservation must be made today between 4-5 p.m. Bring Ma and Pa along, too. We will supply the music and the refreshments, you will supply the enthusiasm! That's fair enough!

MOVIE

"The Virgin of Guadalupe" will be presented in our School Hall, Sun., May 16, 1954, at 8 p.m. for the "Grown Ups". Matinee, for the kiddies at 2:30 p.m. Donation expected will be 50c adults, 25c kiddies.
 Proceeds will go toward St. Vitus Church. Do your bit!

CYO EVENT OF THE YEAR

May 30th, our CYO will hold its 'Welcome' meeting for the new members, the Class of 1954! Hope the eight graders are anticipating this memorable day. We are!
 The Ladies Auxilliary is preparing the grub and the program for the evening. There will be nothing dull that evening, we assure you.

MA'S and PA'S PARTY

We will have to support this coming Card Party, May 23rd. It is the benefit social of the year. Our youngsters sports program will cash in all the proceeds. Worthy cause, isn't it? Can we expect your support?

"Family Rosary Edition" of Catholic Bible

Charles McNeill of 1225 E. 60th St. is an official salesman for the new 'Family Rosary Edition of the Catholic Bible.' This beautifully bound book, profusely illustrated with colored plates and having over 1800 pages should become a family heirloom for generations. Mr. McNeill is the husband of the former Jean Winter (Vintar). He will gladly show you the book anywhere in the city if you call him at UT 1-0435.

CARD PARTY

The St. Vitus Ma's and Pa's are holding a "Card Party" on May 23, 1954 at 8 p.m!
 This affair will be held for the benefit of "The Children's Sports Program." The proceeds of this "card party", will be used to buy sports equipment and help keep our children off the streets.
 So let's reserve this evening to attend in a large number and make it a success.
 There will be gifts galore, also plenty of refreshments. You won't be sorry, for the gifts are good and the eats are "out of this world." (The Ma's are taking care of that!)

MOTHER'S DAY SINGING

A Mother and Daughter Group will sing Sunday at the 7:00 o'clock Mass at St. Vitus Church in honor of our Blessed Mother and celebration of Mother's Day.
Our Lady's Sodality
 This Sun., May 9, is a busy day for Sodality. First of all it is Mother-Daughter Communion. The Mass will begin at 7 o'clock in St. Vitus Church. We are asking the girls to please come down to the Sodality Room on Saturday any time after 5 o'clock to help set tables and other preparations for the breakfast following the Mass.
 Sunday afternoon the World Sodality May Crowning will be held at 3 p.m. at St. John's Cathedral. All Sodality participating in the Living Rosary and procession are to meet at the cathedral, at 2 p.m. All friends and relatives are invited.
 Sunday evening the Cleveland Parish Sodality Federation is sponsoring a dance at the Association of Polish Women's Hall, 7532 Broadway Ave. Music by Johnny Pecan and his orchestra. Dancing from 8-12.
 Here's an opportunity to really enjoy yourselves girls, starting with Mass and Communion and ending with a dance to some lively polka music. See you there!
 This next announcement is very important so read it carefully. It seems that at the Hippodrome Theatre downtown a movie that

has been banned in New York continues to run. The name of it is "The Moon is Blue". Therefore, we are asking each Sodality to mail a card to the Hippodrome Theatre manager, giving their opinion why the movie should not be run and why you as an individual would not go to see it. If everyone does this and refuses to see it, it will not, or I should say it cannot continue to run, since the theaters show only what the public wants to see. The address is: The Hippodrome Theatre, 720 Euclid Ave.

Please cooperate girls, it's your obligation as a Sodality.
 At this time we would like to compliment our May Queen, Bernie Sajovec. She really looked beautiful, didn't she? To the lovely children, Frank Godic, Charlotte Godic, Patricia Cimperman, Theresa Marie Novsak, we give a great big thank you. To all the girls who cooperated so beautifully, and last but definitely not least, to all our parishioners and a grateful thank you for attending.
 Publicity Chairman

JUNIOR SODALITY

Mother's Day, that is, May 9, 1954 there will be a group communion for sodalists with their mothers at the 7 o'clock Mass. Sodality members are asked to meet in the Sodality room at 6:45. Mothers and daughters are cordially invited to come to breakfast which will be served after the Mass.
 Your Susie on the Spot Reporter

Death Notices

Cunovic, Mary — Wife of Peter, mother of Mary La Rue, Bob Lucas. Residence at 7504 St. Clair Ave.
 Grahovac, Joseph — Residence at 1167 Norwood Rd.
 Jurkezi, Ivan — Husband of Mary, father of Andrew, Dorothy, Ivan, Frances. Residence at 1153 E. 148 St.
 Mesojedec, John — Husband of Mary (nee Klaus), father of John. Residence on Trumbull Rd., Trumbull, O.
 Pozun, Anthony J. — Son of Jacob Pozun of 6307 St. Clair Ave.
 Rodger, Sam — Husband of Mary (nee Legan), father of Eileen. Residence at 2460 Goller Ave.
 Rummel, Sylvia (nee Oker) — Wife of Rudolph, daughter of Joseph and Alice, sister of Joseph, Albert, Stephanie, Eve. Residence at 6513 Juniata Ave.
 Skuzinskas, Magdalene — Wife of Joseph, mother of George, Joseph, Ann Gazer. Residence at 382 E. 162 St.
 Spilar, Anton — Husband of Louise (nee Zibert), father of Anton, Louise. Residence at 1371 E. 158 St.
 Strmac, Eli — Son of Ella, brother of Mary, Alice, Martha, Catherine Grahovac, Julia Tratnik, John, Mark, Joe. Residence at 1169 E. 76 St.
 Treck, Luke — Husband of Johanna (nee Bradeska), father of Mrs. Jennie R. J. Skerl, Sister Mary Luke of the Ursulines, Charles, John F., Amelia, Mrs. W. Habyan, Joseph E., Josephine N. Residence at 15621 Holmes Ave.

Clean at Last

An elderly farm couple journeyed into town to shop and happened into a home appliance store where they stood transfixed before the latest model electric washing machine, complete with glass door. There in full vision, they watched the wet laundry, soggy and splashing in the demonstrator. Turning to their husband, the little old lady muttered, "Well' if that's television, they can have it."

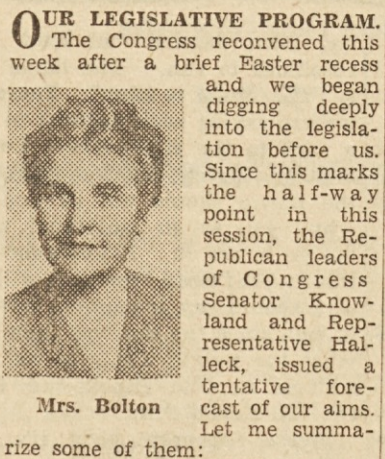

A NEW HOMEMAKING EXPERT makes her bow on Cleveland television April 26 when Louise Frazier comes from a New England TV station (WNHC-TV, New Haven) to head the "Women's Window" program of The East Ohio Gas Company on Station WEWS, Monday through Friday at 1 P.M.
 Miss Frazier succeeds Ethel Jackson, who recently has headlined the program that has been in continuous existence since 1949.
 Before entering television work, Miss Frazier tested household equipment and wrote articles as assistant editor for one of the top women's magazines, and was a home service director for a Pittsburgh gas company. During World War II she became a captain in the U.S. Women's Marine Corps.
 Miss Frazier is a native of Lock Haven, Pa. She received her Bachelor's degree in Home Economics at Pennsylvania State University, and her Master's degree at Ohio State University.

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

Mrs. Bolton

OUR LEGISLATIVE PROGRAM. The Congress reconvened this week after a brief Easter recess and we began digging deeply into the legislation before us. Since this marks the half-way point in this session, the Republican leaders of Congress Senator Knowland and Representative Halleck, issued a tentative forecast of our aims. Let me summarize some of them:

Housing at low cost built by private enterprise at low interest rates. (Cleveland will benefit by some 900 public housing units and a slum clearance program).

St. Lawrence Seaway, after many years of procrastination, so vital to the whole Great Lakes area.

More hospital facilities (with Greater Cleveland getting a new Veterans Hospital, and Ohio getting some \$2½ millions for hospital construction over a three-year period).

More federal support for highways (under which Ohio will get \$10 millions more for its roads than it is now receiving).

Expanded Social Security for millions of Americans.

Annual tax savings of \$7.4 billions—two-thirds to individuals.

Stronger internal security, legislation for health and agriculture, a budget much nearer balance and many other measures.

We believe in our program because it is for all Americans. The greater interest the American people will take in it, the faster and more completely will it be passed.

A BILL FOR BETTER HEALTH. This week the House passed and sent to the Senate an important Bill (H. R. 7397) to make more effective use of federal funds for health services.

Presently, the Public Health Service administers six separate grants-in-aid programs. One is for general health and the others are for such specialized programs as tuberculosis, cancer and so forth.

This Bill would continue support for these programs but would simplify the methods of granting money to the states. The legislation would establish three types of grants:

1. Support for basic health services, such as milk and food sanitation and control of communicable diseases.
2. Grants to improve existing state health facilities.
3. Funds for "emergency" health problems in specific areas.

In the words of President Eisenhower, "It makes federal assistance more responsive to the needs of the states and their citizens."

AT THE WHITE HOUSE. The White House reception for the Members of Congress Tuesday evening was a most friendly occasion. The heavens literally opened, but the rains did not dampen the spirits of the guests.

Mr. Eisenhower looked every inch a President, and with his charming wife made everyone feel himself and herself especially welcome. There was dancing in the East Room until about 11:00 P.M., although the President and Mrs. Eisenhower withdrew a little before then.

You can perhaps guess how proud I was to be there with my Congressman son and his wife.

Modern Slovenian Poetry

(Continuation)

By E. A. KOVACIC

Rudolf Maister (1874-1935), as a poet known also under the pseudonym Vojanov, born in the town of Kamnik in Slovenia, made a military career in the Austrian Army. Due to his national Slovenian patriotism, he was imprisoned during World War I, but became in 1918 at the liberation of Slovenia the commanding general of the Slovenian forces defending the Northern border from the attacks of the German Austrians.

After the retirement as a Yugoslav general, he lived in the City of Maribor, which he saved for Slovenia thru his immediate military action.

Maister became a poet as a student, altho his nature found a better way for his activity in the military career than in poetry. His first collection "Poezije" (Poetry) was a collection of lyric and erotic poetry. In his second collection "Kitica mojih" (Verses of My Own), the poet found a personal expression bearing a mark of an uncompromising strong personality.

Tender lyric poetry with a won-

derful feeling about the life in the country was found in the poetry of Frančiška Jeraj (1875 - 1935) an outstanding woman poet known under the pseudonym Viča Jerajeva. Her two collections "Pesmi" (Poems) and "Iz Ljubljane čez poljane" (From Ljubljana across the Plains) contained tender poetry written by a mother of deep feelings and poetical heart.

(To be Continued)

Good breeding consists of successfully hiding how much you think of yourself and how little you think of others.

—Mark Twain.

Food Freezers Are Tailor-Made For Small-Fry Kitchen Raiders

Vipee! School's out! ... and mother's always-hungry little Indians (or space cadets) take over for another happy summer.

Are you ready for them? Prepared to answer those on-the-hour calls for "ice cream," "orange juice," "more cake!" You can hold off wave after wave of youthful kitchen raiders with a modern large-capacity food freezer. The kids probably won't be much impressed by its convenience and economy, but you will.

Lots of homemakers are impressed already; more than six million out of America's 50 million electrically-wired homes have a freezer.

Larger sizes are increasingly popular. Today, 40 per cent of all freezers sold are models of 13 to 21 cubic foot capacity.

1954-model freezers are tailored for modern kitchens. You can have a 36-inch high chest model which matches standard kitchen counter and appliance heights, provides a useful working surface.

If location is a problem, new 18-cubic-foot upright models occupy the same space as an 11-cubic-foot refrigerator and hold more than 600 pounds of frozen food! New for tip-toes—All storage space in new upright models—including the top shelf—is within easy reach for the woman of less than average height.

The Bells of St. Mary's

ST. MARY'S PTA UNIT

Regular monthly meeting will be held on Thursday, May 13th at 7:30 p.m. in the Study Club Room. Second grade mothers will be hostesses for the evening. Following a short business meeting there will be election of officers.

A reminder to all our members and their friends of our forthcoming White Elephant Sale on May 21 and 22. Our chairlady, Miss Helen Vukcevic, UL 1-2881 and her co-chairlady, Mrs. Rose Miklich, GL 1-8247, will gladly accept any donations for this affair. Arrangements can be made to have your articles picked up if you cannot bring them in to our Study Club Room.

Mrs. M. Perme, Cor.-Sec'y.

SQUARE DANCE

Fri., May 7th at Slovenian Home, 15810 Holmes Ave. Dancing begins at 8 p.m.

If you like dancing in the round,

For your VACATION welcome to CHRISTIANA LODGE Slovenian Resort

The Hotel has 30 rooms with connecting showers. Central dining room, with American Slovenian cooking. All sports, private beach, boating and fishing. Cater to overnight guests. 260 miles from Cleveland. Located on U. S. 112. Write for folder.

CHRISTIANA LODGE
DOMINIK and AGNES KRASOVEC, Prop.
Rt. 1, Box 175
Edwardsburg, Michigan
Phone 9126 F5

AUTO FINANCING
YOU'LL FIND IT ECONOMICAL AND BUSINESSLIKE FINANCING YOUR CAR PURCHASE THROUGH US

Member Federal Deposit Insurance Corp.

NORTH AMERICAN BANK

15619 WATERLOO ROAD
6131 3496
ST. CLAIR AVE. EAST 93RD ST.

try dancing in the square. Dress casually. You'll laugh — You'll ROAR!!

Music by the famed "DENIM DANCERS". This group of 11 are famous thruout northern Ohio for their music, caller, and hilarious dancers. The dancers teach and lead the dancing.

Sponsoring the dance is St. Mary's Troop committee which will turn all proceeds over to St. Mary's Troop 285. For further information phone, Mr. Frank Doles at MU 1-0770.

The beautiful Two-Tone Riviera Buick you see parked in the front of the parish rectory will be given away at the Gala Church Carnival which will be held on June 22nd to the 27th. I am sure you would like to be the proud owner of this Buick.

One of the stands will have sixty (60) Infant Jesus of Prague statues. These will all be dressed in various colors with different designs. You'll want one of these in your home. Many other stands are being planned; something different to catch the attention of all. All the gifts in the various stands will be worthwhile. We will have nothing that will not be practical.

SCRAP DRIVE

To promote neighborhood clean-up, St. Mary's Scout Troop 285 will pick up all non-burnable scrap metal in the neighborhood. All pickups will be made by Sat., May 8th. Don't wait for "Clean-up Week," do it now! This campaign is headed by Mr. Louis Opalek of 15409 Holmes Ave. For pickup, phone him at GL 1-7211.

Remember to honor our Blessed Mother during the month of May. Services are held every evening at 7:30 p.m. Services are conducted in English on Tuesday, Thursday and Saturday. Make it a point to be present at this devotion.

The Diocesan Sodality Federation is having its May crowning this Sunday at St. John's cathedral at 3 o'clock. Everyone is invited to attend, not only the members of the different sodalities in the diocese.

The members of the Holy Name Society will receive communion next Sunday at the 8 o'clock Mass. Please meet in the church hall at 7:45; we will then march to church in a group. Any one desiring to become a member can give his name to one of the Officers either before or after the Mass. The young Men's Holy Name will have a meeting this coming Monday in the Study Club Room. The meeting will start promptly at 8 p.m. and will be over by 9.

The New Revised Edition Now on Sale!

Our Favorite

RECIPES

compiled by

American-Slovene Club

The Cook Book is divided into the following divisions:

TORTES	SANDWICHES
TOAST, OMELETTES and PANCAKES	SALADS
BREADS, YEAST, and QUICK BREADS	RELISHES, PICKLES, DRESSINGS
COOKIES	JAMS, PRESERVES
PUDDINGS, DESSERTS, etc.	CANDIES
CAKES	PIES
VEGETABLES	MEAT DISHES
MEATLESS DISHES	FROSTINGS, TOPPINGS, FILLINGS
NOODLES, DUMPLINGS	SOUPS
STRUDELS, PASTRIES	FISH
BEVERAGES	MISCELLANEOUS

This book may be purchased thru mail for \$1.50 plus a handling charge of 15c—total \$1.65 at the

Frank Cerne Jewelry Company
6412 St. Clair Avenue HENDERSON 1-0465
Cleveland 3, Ohio

Do You Wish to Receive This English Edition Regularly?

If any of our young readers are interested in receiving our Friday English page edition by mail or if you want to order same for someone in military service, just send in \$2.25 for the year with the name and address.

A Lifetime Gift for Mother

Give a gift that the whole family will cherish for generations

GIVE... The Family Rosary Edition of

The Catholic Bible

Over 1800 pages.—Beautiful whole page colored illustrations. This edition of the Catholic Bible should be in every Catholic home. Order one today. Call for an appointment.
C. K. McNeill—UT-1-0435

Body and Fender Repairs on Your Automobile

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave.
EN 1-1633

FRANK CVELBAR, Owner

Charles & Olga Slapnik FLOWER SHOP

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
6026 St. Clair Ave.—EX 1-2134

Rich's Auto Body Shop

COMPLETE AUTO SERVICE
Painting - Motor Service
Ignition - Brake Service
1078-80 East 64th Street
Tel. HE 1-9231 — HE 1-4947

NOTICE

You can pay Gas, Water, Electric and Telephone bills every day at the office of
MIHALJEVICH BROS. CO.
6424 ST. CLAIR AVE.
With our Special Money Orders you can pay all other bills, such as doctors, hospitals, rents, stores, etc.
Office Hours: 9 A.M. to 6 P.M.

2%
ON YOUR SAVINGS

WE WELCOME YOUR SAVINGS

BEROS STUDIO

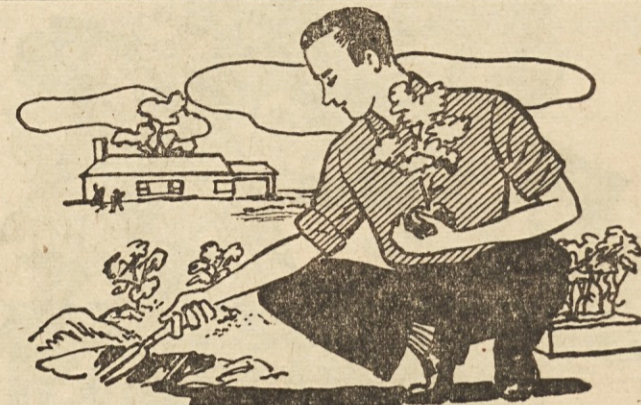
5116 ST. CLAIR AVENUE TEL.: EN 1-0670

For the Best in Photography — Weddings in Studio; Candid; in Church and Home; Satisfaction Guaranteed.

A. GRDINA & SONS

FUNERAL DIRECTORS and FURNITURE DEALERS
1053 East 62 St. HENDERSON 1-2088

COLLINWOOD OFFICES:
17002-10 Lakeshore Blvd. KENMORE 1-5890
15301 Waterloo Road KENMORE 1-1235

Save... GET THE MOST OUT OF LIFE!

Growing funds in a savings account here will help you get the things you want most—a home, a new car, or perhaps the security of a "nest egg" for retirement years. Whatever your aims, you'll find it easy and convenient to put aside money every payday in an insured savings account here. Service is prompt, friendly, and helpful. Start with a convenient amount.

SAVINGS INSURED SAFE UP TO \$10,000

Current Interest Rate 2½% Per Year

ST. CLAIR Savings-Loan Co.
813 E. 185th ST. IV 1-7800
6235 ST. CLAIR HE 1-5670

DON'T FORGET...

SUNDAY, MAY 9, IS

MOTHER'S DAY

★ ★ ★

Wear a Flower on Mother's Day

★ ★ ★

Louis Slapnik & Son

MAIN STORE
6102 St. Clair Ave.
HE-1-1126

BRANCH STORE
15436 Waterloo Rd.
IV-6-0226

for perfect winter comfort get the furnace with

"Magic-Action" Valve

(It assures ideal comfort regardless of pressure conditions) and

"FINGER-TIP" IGNITER

(It lights the furnace at the touch of a button)...and

"SAFETY SENTINEL" PILOT

(It never lets your furnace go out)

THE **bryant "319"** GAS-FIRED, FORCED AIR

Convenient terms—call us for an estimate

FOR PROMPT SERVICE CALL

JOE AHLIN

SHEET METAL & FURNACE

ROOFING — GUTTERS — SPOUTING

5837 Dumbarton Blvd.
Richmond Heights

KE 1-4393

—36 MONTHS TO PAY—

Make Your Payments With Your Gas Bill